

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2020 yılının başında dünya ekonomilerini etkisi altına alan pandemi, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki yaşam biçimlerini, siyasi ve ekonomik düzenleri, toplumların sosyalleşme ve mobilite eğilimlerini derinden sarsan bir süreç olmuştur. Salgınla birlikte dünya ekonomisi hem arz hem de talep yönünde ortaya çıkan yapısal sorunlarla ciddi bir hasar almış, bu süreçte büyüme, istihdam, yatırım gibi alanlarda ciddi sıkıntılar ortaya çıkmış ve bu durum çözüm için yapılması gerekenlerin neler olduğuna dair hasar-tespit çalışmalarını zorunlu kılmıştır. Pandemi sürecinde tüketiciler, geleceğin belirsiz olmasından kaynaklı, gıda ve tıbbi malzeme gibi temel ihtiyaçlar dışındaki tüm harcamalarını kısıtlamış ve bu da birçok ülkede ekonomik büyümenin yavaşlamasına neden olmuştur. Anayasa Mahkemesinin bir kararına göre: “Sosyal Hukuk Devleti, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü devlet demektir.” Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik krizin aşılması, işsizliğin ve yoksulluğun önlenmesi için Anayasa’nın 98’inci İktidârının 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Atroc

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

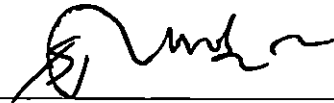
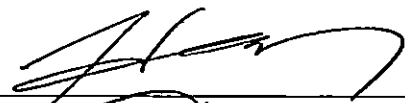
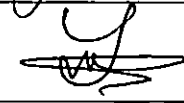
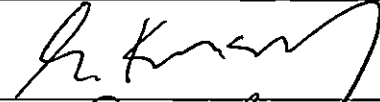
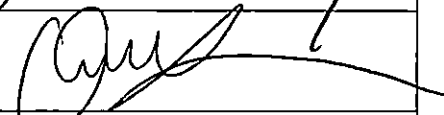
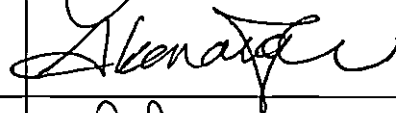
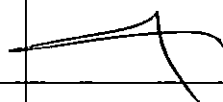
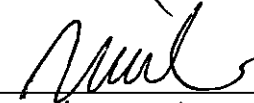
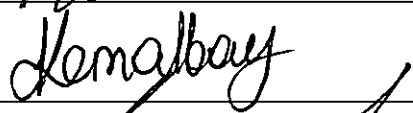
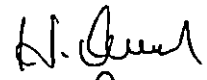
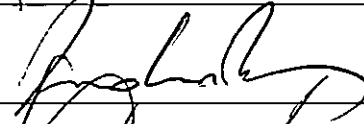
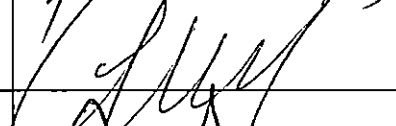
Türkiye’de açıklanan 21 maddelik ekonomi destek paketi 100 Milyar TL büyüklüğünde olup, yaklaşık, 14.7 Milyar Dolar değerine tekabül etmektedir. Bu miktarın ülkenin GSYH içerisindeki oranı ise %2 olarak hesaplanmaktadır. Mart 2020 itibariyle İşsizlik Fonu içerisinde yaklaşık 135 Milyar TL bulunmaktaydı. DİSK’in verdiği bilgiye göre Aralık 2019 itibariyle işsizlik ödeneğinden yararlanan işsiz sayısı sadece 595 bin kişi olmuştur. Aynı dönemde dar tanımlı işsiz sayısı 4.4 milyon civarındayken, işsizlerin yalnızca yüzde 13’ü işsizlik ödeneğinden yararlanabilmıştır.

İşsizliğin korkutucu boyutlara ulaşması, zaten yüksek borçla boğuşan yurttaşların borçlarını da arttırmış oldu. Hane halkları temel harcamalarını dahi giderebilmek için borçlanmak zorunda kalıyor. 2020 yılının ocak ayında hane halkı kredi borcu 584 milyar lirayken aradan 8 ay geçtikten sonra bu rakam Eylül 2020’de 790 milyar liraya çıktı. Yani 8 ayda hane halkı kredi borcu yaklaşık % 35 artış gösterdi. TCMB’nin yayınladığı Finansal İstikrar Raporuna göre 2020 Mart ayı itibariyle hane halkı borcunun 644,6 milyar lirası bankalara, 10,5 milyar lirası finansman şirketlerine, 24,7 milyar lirası da TOKİ’yedir. Ailelerin 307,5 milyar lira ile en çok ihtiyaç kredisi bulunmaktadır.

DİSK'e bağılı Birleşik Metal-İş Sendikası Araştırma Merkezi, "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Ağustos 2020 Dönem Raporu"na göre dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenmesi için aylık yapması gereken harcama tutarı 2 bin 401 TL oldu. Raporda eğitim, sağlık, barınma, eğlence, ısınma, ulaşım gibi giderler ile birlikte bir ailenin yapması gereken harcama tutarının ise (yoksulluk sınırı) 8 bin 304 TL'ye ulaştığı belirtildi. Araştırma, açlık sınırında 17 yılda geline nokta da gözler önüne serildi. Buna göre 2003 yılının Ağustos ayında 4 kişilik bir aile, günlük minimum 14.9 TL'ye sağlıklı beslenebilirken, Ağustos 2020'de ancak 80.02 TL'ye sağlıklı beslenebiliyor. Bir başka deyişle 17 yıllık zaman zarfında açlık sınırı 5,4 kat arttı. Aynı dönemde enflasyondaki artış ise 4,72 kat oldu. Açlık sınırındaki artış genel enflasyondan daha fazla arttı.

Türkiye'de Sigortalı istatistiklerine göre (Ağustos 2020) 8 milyon 37 bin kişi kendi Genel Sağlık Sigortası primini ödeyemeyecek kadar yoksuldur. Bu verinin ifade ettiği anlam; bu kişilerin asgari ücretin üçte biri kadar bile gelirinin olmadığı ve adlarına kayıtlı herhangi bir taşınmazın bulunmadığıdır. Mutlak bir yoksulluğa tekabül eden bu durum bazı illerde nüfusun yüzde 25'inin üzerindedir. Bu oranın en yüksek olduğu iller sırasıyla Ağrı (% 44), Urfa (% 41), Muş (%39), Şırnak (%37), Hakkâri (%35), Iğdır (% 34), Van (% 33), (Bitlis % 31), Diyarbakır (% 29), Siirt (% 28), Mardin (% 28), Kars (% 27), Adıyaman (% 26), Batman (%26) ve Bingöl (%25) şeklindedir.

Yoksulluk hayatın doğal bir aşaması değildir, bilakis çeşitli rasyonel gerekçelere dayalı ortaya çıkmaktadır. Ağrı ilimiz mutlak yoksullukta bölge illeri arasında ve ülke genelinde ilk sırada yer almaktadır. Mutlak yoksullukla mücadelede; ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunulabilir. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma aracılığıyla düzenli bir geliri olmayan ihtiyaç sahibi vatandaşlara asgari ücretin altında olmamak kaydıyla aylık nakdi ücret de bağlanabilir, bu vesileyle Anayasa'da çerçevesi çizilmiş olan "Sosyal Devlet" anlayışı da yerine getirilmiş olur.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
8	HÜDA KAYA	İSTANBUL	
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
12	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
13	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
14	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
16	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
17	PERO DUNDAR	MARDİN	
18	RIDVAN TURAN	MERSİN	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	